

บทคัดย่อ

เรื่อง : การศึกษาต้นทุนผลกระทบทางเศรษฐกิจและสุขภาพของผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย

วัน เดือน ปี : กันยายน 2556

คณะผู้วิจัย : รัชญาสิงห์โต, สุกุมมา แสงเดือนฉาย, นันทา ชัยพิชิตพันธ์, ระเบียบ โตแก้ว, ฉวีวรรณปัญญาบุศย์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยกิจกรรมการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดของสถาบันราชกุมารภักดิ์และโรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์ส่วนภูมิภาค ภาพรวมปีงบประมาณ 2555 คือ เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านการรักษาผู้ติดยาเสพติด จากผู้ให้บริการดูแล รักษา และฟื้นฟู ซึ่งการศึกษาวิจัยนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนรายกิจกรรม (Activities Base Costing) ของการให้บริการผู้ติดยาเสพติด ซึ่งต้นทุนด้านรวมค่าแรงของเจ้าหน้าที่แต่ละกิจกรรม ค่าฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง ค่าจ้างเหมา ค่าใช้สอย ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร/ค่ารักษาพยาบาล ค่าสาธารณูปโภค และ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของสถาบันราชกุมารภักดิ์และโรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์ส่วนภูมิภาค การศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด สถาบันราชกุมารภักดิ์ ปีงบประมาณ 2555 ดำเนินการใน 7 แห่งทั่วประเทศ ประกอบด้วย สถาบันราชกุมารภักดิ์ โรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์อุดรธานี โรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์ขอนแก่น โรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์สงขลา โรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์แม่ฮ่องสอน โรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์ปัตตานี และโรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์เชียงใหม่ โดยมีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 557,964,137.87 บาท ประกอบด้วย งบค่าแรงของเจ้าหน้าที่แต่ละกิจกรรม จำนวน 253,868,325.31บาท งบค่าฝึกอบรม จำนวน 20,192,241.29 บาท งบค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง จำนวน 8,944,241.73 บาท งบค่าจ้างเหมา จำนวน 46,658,345.71บาท งบค่าใช้สอย จำนวน 144,263,052.19 บาท งบค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย จำนวน 42,550,537.98 บาท ค่าสาธารณูปโภค จำนวน 23,126,944.31บาท ค่ารักษาพยาบาล/เล่าเรียนบุตร จำนวน 260,754.50 บาท และ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ จำนวน 18,099,694.85 บาท และมีจำนวนผู้รับบริการบำบัดรักษา จำนวน 24,144 คน พบว่าภาพรวมทั้งประเทศ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อราย เท่ากับ 23,109.85 บาท เมื่อพิจารณาในรายศูนย์ พบว่า โรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์แม่ฮ่องสอน มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคนสูงที่สุด เท่ากับ 60,066.1 บาท/คน รองลงมาคือ โรงพยาบาลราชกุมารภักดิ์ปัตตานี มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคนเท่ากับ 42,874.6 บาท สถาบันราชกุมารภักดิ์ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคน เท่ากับ 27,999.5 บาท

โรงพยาบาลชัยภูมิอุครธานี มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคน เท่ากับ 25,368.8 บาท โรงพยาบาลชัยภูมิขอนแก่น มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคน เท่ากับ 20,068.1 บาท โรงพยาบาลชัยภูมิสงขลา มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคน เท่ากับ 16,073.8 บาท และโรงพยาบาลชัยภูมิเชียงใหม่ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคน ต่ำที่สุด เท่ากับ 12,273.1 บาท โดยกิจกรรมงานวิจัยกลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศและสนับสนุนวิชาการ มีต้นทุนต่อหน่วยกิจกรรมสูงที่สุด เท่ากับ 965,690.66 บาทต่อเรื่อง รองลงมาคือ งานวิจัยกลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ เท่ากับ 645,522.79 บาทต่อเรื่อง งานพัฒนาระบบการบำบัดรักษาบุหรี่และสุรา จำนวน 460,404.71 บาทต่อระบบ และงานการลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด เท่ากับ 355,782 บาทต่อครั้ง ส่วน กิจกรรมเขียนใบ lab ผ่าตัดเล็ก และคิดค่า lab ผู้ป่วย เป็นกิจกรรมกลุ่มมีต้นทุนต่อหน่วยกิจกรรมน้อยที่สุดเท่ากับ 0.77 บาทต่อครั้ง กิจกรรมกลุ่มญาติ การเตรียมก่อนจำหน่ายผู้ป่วย ญาติ งานส่งต่อหน่วยงานอื่น(ภายใน) งานสรุปคำรักษาการย้ายฟื้นฟู จำหน่ายกลับบ้าน งานส่งต่อหน่วยงาน (ผ่านบำบัดด้วยยา, consult) งานจำหน่ายกลับบ้าน งานสรุปคำรักษา งานส่งต่อเพื่อการรักษา(ปรับแผน) ส่งต่อรักษาฝ่ายกาย ,จิต เท่ากับ 0.81 บาทต่อครั้ง และ ประเมินแรกรับ เท่ากับ 1.61 บาทต่อครั้ง

เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งประเทศ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อราย เท่ากับ 23,109.85 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายในหมวดของค่าแรงของเจ้าหน้าที่สูงสุดของทุกศูนย์ รองลงมา ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ค่าใช้สอย ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย โดยโรงพยาบาลชัยภูมิสงขลามีต้นทุนเฉลี่ยต่อรายต่ำที่สุด เท่ากับ 16,073.8 บาท ถึงแม้มีการใช้ต้นทุนโดยรวมถึง 64,552,279.00 บาท แต่ให้บริการผู้ป่วยถึง 4,016 คน แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในแง่ของงบประมาณหรือต้นทุนที่ใช้เปรียบเทียบกับผลผลิตหรือจำนวนผู้มารับบริการบำบัดรักษา แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการงบประมาณในต้นทุนต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น ค่าแรงของเจ้าหน้าที่ ค่าฝึกอบรม ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง ค่าจ้างเหมา ค่าใช้สอย ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร/คำรักษาพยาบาล ค่าสาธารณูปโภค และ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ และโรงพยาบาลชัยภูมิปัตตานี มีต้นทุนเฉลี่ยต่อการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคนสูงที่สุด เท่ากับ 42,874.60 บาท โดยมีการใช้ต้นทุนโดยรวมถึง 43,303,366.10 บาท แต่ให้บริการผู้ป่วยเพียง 1,010 คน ซึ่งมีการใช้ต้นทุนสูงสุดในหมวดค่าใช้สอย และ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ สำหรับการพิจารณาต้นทุนการให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ของสถาบันชัยภูมิแต่ละศูนย์นั้น ควรพิจารณาร่วมกับปัจจัยด้านระดับชี้ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ จำนวนเจ้าหน้าที่ และจำนวนผู้ติดยาเสพติดที่มารับบริการ จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการ สภาพสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละศูนย์ หรือจังหวัด ที่ส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละศูนย์ร่วมด้วย